

# Pelgrim

St Jacobus de  
Meerdere  
Parochieblad voor  
RK Enschede  
januari 2018 - nr.1



*"Er zijn voor de familie  
op gepaste wijze,  
daar gaat het om."*



Mijn naam is Berry Aarts ik ben de uitvaartverzorgers voor Yarden in Enschede en omstreken. Bij een overlijden sta ik graag voor u klaar met zorg en advies. Wilt u meer weten over mijn persoonlijke manier van werken, bel dan: **074 291 3231**.

Yarden Uitvaartzorg Enschede  
Voor een melding van overlijden  
belt u 0800 8192 (24 uur per dag).  
[www.yarden.nl](http://www.yarden.nl)



**Uitvaartleiders:**  
Gertie Ruesink,  
Harriette Bakker,  
Berto van der  
Wacht.

Uitvaartverzorging voor  
alle gezindten.



Wij werken zonder winstoogmerk.  
Stijlvolle familiekamers op ieder  
gewenst moment toegankelijk.  
Geheel vernieuwd en zeer smaakvol  
ingericht uitvaartcentrum met  
voldoende parkeerruimte.

Stichting Diacon  
Varviksingel 141,  
7512 EL Enschede  
Tel: 053-4321955.  
[www.uitvaart-enschede.nl](http://www.uitvaart-enschede.nl)

## INNERBALANCE - ENSCHEDE

CENTRUM VOOR  
HOLISTISCHE GEZONDHEID,  
VREDE EN WELZIJN

*Word bewust, wees gezond*

### HATHA YOGA

Ook voor zwangeren en kinderen

### MASSAGE

Holistische massage en  
voetreflexmassage

### SPIRITUAL LIFE COACHING

Voorals als je probeert om jouw innerlijke kracht te  
hervinden na een moeilijke periode, zodat je het  
leven kunt leven waarvoor je geboren bent.  
Hopelijk kan ik je hierbij helpen....



INNERBALANCE - ENSCHEDE  
Burgemeester van Veenlaan 72  
7543 AA Enschede

tel: 06 - 83181995  
Info@innerbalance-enschede.nl



[WWW.INNERBALANCE-ENSCHEDENL](http://WWW.INNERBALANCE-ENSCHEDENL)



Parochieel Dienstencentrum Enschede  
Nieuwe Schoolweg 2, boven  
7514 CG Enschede  
Telefoon 053 - 711 34 59 met voicemail  
secretariaat@katholiekenschede.nl  
Geopend: maandag t/m donderdag van  
09.00 - 12.00 uur  
www.katholiekenschede.nl

rekeningnummer  
NL15 RABO 0153 1666 65

Pastores  
Altijd bereikbaar onder nummer  
06 - 27 51 12 72

Uitvaarttelefoon: 053 - 711 34 60  
E-mail: uitvaart@katholiekenschede.nl

Pastoor A. Monninkhof, teamleider  
Tel. privé: 053 - 431 17 32 / 06 - 22 78 61 51  
a.monninkhof@rkzuidoosttwente.nl  
Vrij op: zaterdagmorgen + -middag en  
dinsdagavond

Pastor W. Rekveld, priester  
Tel. 06 - 20 87 48 66  
w.rekveld@rkzuidoosttwente.nl  
Vrij op maandag

Pastoraal werker C. Berbée  
Tel. 06 - 41 25 25 58  
c.berbee@rkzuidoosttwente.nl  
Vrij op vrijdag

Pastoraal werker M.D. Dijkman  
Tel. 06 - 38 90 39 99  
m.dijkman@rkzuidoosttwente.nl  
Vrij op vrijdag

Pastoraal werker F. de Heus  
Tel. 06 - 30 09 88 33  
f.deheus@rkzuidoosttwente.nl  
Vrij doorgaans op vrijdag

Diaken P. van Blijswijk  
Tel. 074 - 349 48 15  
p.vanblijswijk@rkzuidoosttwente.nl

# Pelgrim

januari 2018, nr. 1

## Inhoud

- 4 Wie is Jezus? Door pastor Frank de Heus
- 6 St. Jozef
- 8 H. Jacobus
- 10 St. Jan
- 12 Aktie Kerkbalans
- 16 Vieringenrooster
- 21 Theatergroep 'sTOF presenteert
- 24 RK abc
- 26 Vanuit de Oecumenische Geloofs-  
gemeenschap Helmerhoek

Het is weer tijd voor  
Aktie Kerkbalans!

Leest u eerst even pagina 12 en  
13 en maak daarna meteen de  
'zaken' in orde.

Dan kunnen de  
wijkcontactpersonen hun werk  
snel doen en weet de parochie  
waar ze op mag rekenen.



## Wie is Jezus?



'Wie is Jezus?', dit is een serieuze vraag van een puber, die laatst op een middelbare school in Hengelo aan de leraar levensbeschouwing werd gesteld.


De vraag is illustratief voor onze tijd. Jezus is voor velen een onbekende geworden. Op veel scholen, ook op katholieke scholen, komt hij niet of nauwelijks meer ter sprake. Waar katholieke met openbare scholen samen gaan – in Haaksbergen gebeurt dat – wordt Kerstmis gevierd als lichtjesfeest en verdwijnt de Kerststal uit school.

In de parochie merken we dat jongere parochianen belangstellend zijn, maar van thuis of van school uit steeds minder geloofskennis hebben meegekregen.

Onze oud-deken Zegveld uit Twente zei daarvan: 'Het geloof verdampt. Er is sprake van religieus analfabetisme'. Het is om deze reden, dat we in onze parochies van Zuidoost Twente proberen om de voorbereiding op het ontvangen van sacramenten intensiever te maken en steeds meer de diepte te zoeken. Dat levert mooie gesprekken op.

Het is de kunst om daarbij de tweede taal te leren kennen en spreken, die de taal van de kerk is. Die taal is niet plat, maar vaak symbolisch geladen. Achter verhalen en rituelen van de kerk gaan diepe lagen, betekenissen schuil, die uiteindelijk allemaal verwijzen naar het geheim, dat God in ons leven is. Wie het Scheppingsverhaal uit Genesis 1 leest als een wetenschappelijk artikel zal het snel aan de kant gooien. We weten tegenwoordig wel beter.





De oerknal of de evolutieleer is dan een beter alternatief.

Maar wie leert om zo'n verhaal als geloofsverhaal te lezen, zal ontdekken, dat al die verhalen uit de bijbel veel over ons eigen leven te vertellen hebben; over de plaats die God daarin inneemt. In het scheppingsverhaal over hoe God aan het begin van alles staat, en dus misschien ook wel aan het begin van die oerknal. Je wordt er, als je de verhalen serieus neemt, een ander mens van.

Eigenlijk zou je de bijbel als de moderne google-machine kunnen zien, waarmee je God op het spoor komt. Want mensen zijn natuurlijk niet zo heel erg veranderd door alle eeuwen heen. We zijn nog steeds lief, jaloers, vrijgevig, argwanend, zorgeloos of juist vol zorgen, of hoe dan ook. Godservaringen van toen, kunnen ook onze ervaringen van nu zijn. Het is maar, hoe je naar het leven kijkt.

Laatst bij de voorbereiding op de Eerste heilige Communie hebben we kinderen gevraagd onder een poort door te lopen en zo over de drempel te stappen, het land van God binnen. Omdat het Advent was, hebben we de kinderen gevraagd daarbij te zeggen, waar zij naar uitzagen. Één jongetje kwam naar mij toe. Die vond dat veel te spannend en vroeg mij of hij om de poort heen naar zijn plek mocht lopen. Natuurlijk mocht hij dat.

Maar zo spannend is het ook om dat land van God echt binnen te gaan. Dat een dergelijke verandering van aanpak niet vanzelf gaat, moge duidelijk zijn.

We moeten wennen aan een nieuwe manier van werken. De kinderziekten moeten eruit. We vragen nadrukkelijk meer van volwassenen, van ouders en kinderen. In deze tijd, waarin iedereen veel te doen en veel te kiezen heeft, is dat een lastige. Maar kies er maar voor, redeneren we dan. Of niet. Geloven vraagt net als werk, sport, het opvoeden van kinderen, inzet, omgaan met teleurstellingen, focus, tijd en ruimte. Misschien komt het vanzelf, maar het gaat niet vanzelf. Ook geloof moet onderhouden worden en daar willen we als kerk graag bij helpen. En het is een genot voor pastores en parochianen om dat samen te doen.

*Pastoraal werker Frank de Heus*



De kerstboom is inmiddels weer afgetuigd. De nieuwjaarsrolletjes en oliebollen zijn opgegeten.

Het gewone leven komt weer op gang, in een nieuw jaar, met nieuwe voornemens en uitdagingen.

Wij als redactie hopen U ook dit jaar weer van de nodige informatie te kunnen voorzien in de "Pelgrim."

Voor nu, een gezegend en gezond 2018!

*Annelies, Conny, Lidiana en Ine.*

## Colofon

### Geloofsgemeenschap Noord

Kerkgebouw: Oldenzaalsestraat 115 7414 DP

Parochiecentrum: Nieuwe Schoolweg 2 ,  
7514 CG

Tel. nr.: 435 48 08

Email:

secretariaat.noord@katholiekenschede.nl

**Uitvaart telefoon: 053 7113460**

### Openingsstijd locatiesecretariaat:

Ma.-t/m do. van 9 tot 12 u.

Op vrijdag de gehele dag gesloten, tijdelijk  
ook gesloten op dinsdag.

### Lokale Pastoraatgroep:

Email:

pastoraatgroep.noord@katholiekenschede.nl

Mevr. Lies van Veldhoven

Mevr. Ria Everink

Mevr. Gerrie Vaneker

Mevr. Elly Vije

Hr. Jan van den Noort

### Lokale Beheergroep:

Email:

secretariaat.noord@katholiekenschede.nl

Hr. Gerard Collet, **contactpersoon**

Hr. Paul Wolbert

Hr. Frans Sniijders

Hr. Remco ter Brugge

**Redactie:** Lidiana Wissink. Kopij kunt u sturen  
naar redactie@katholiekenschede.nl

**Voor misintenties, stipendia** of een andere  
reden vermelden wij graag de volgende  
nummers:

ING Bank: NL52INGB0000805251 of ABN-

Amrobank NL60ABNA0445681403

### Kerkbijdrage:

ING Bank: NL42INGB0003044773 of ABN-

Amro: NL78ABNA0445107324

Beide ten name van St. Josephparochie

Enschede

**Vieringen:** zie pagina's 16-17-18

### Bijbel leesgroep:

Elke donderdagmorgen

### Ontmoetingsplaats Pauluszaal

Elke woensdagmorgen geopend tussen 9:30  
en 11:30 uur. (tel: 06-22351941)

### De Kajuit

Open op maandag en op donderdag tussen  
9:00 en 11:00 uur. Telefoon 053-4339906



**GEZOCHT**

## Oproep inzake vacature voor medewerker secretariaat locatie Noord ( St. Joseph).

Bij het groepje medewerkers secretariaat is er uitbreiding nodig voor minimaal een morgen in de week van 9-12; dagen zijn in overleg te bepalen. De werkzaamheden betreffen licht administratief werk en gastvrouw-/heerschap op de locatie Noord (Nieuwe Schoolweg St. Joseph) samen met een leuk team. Je bent een warm welkom en een visitekaartje voor deze locatie. Een leuke gelegenheid om wat te doen en met mensen in contact te komen. Inlichtingen via secretariaatjozef@katholiekenschede.nl of via het algemene telefoonnummer.

*Een woord van dank aan alle  
vrijwilligers voor hun inzet en  
niet aflatende zorg voor de  
geloofsgemeenschap Noord.*



## Aan zet

Als je de Jozefkerk binnen komt en je loopt door naar het Jozefaltaar rechts vooraan, zie je het prachtig gerestaureerde Jozefbeeld met de winkelhaak in de hand. Het lijkt wel of Jozef klaar staat aan het werk te gaan. De zijmuur daarnaast is leeg en grijs. In de hoeken bovenaan zie je een begin van een afbeelding geschilderd. Een lege muur als een leeg blad papier. Een enkele aanzet is gegeven. Zo gaan we het nieuwe jaar in, nog onbeschreven, met aanzetten uit het voorgaande jaar, ondermeer een nieuw beleidsplan in aanzet. Vrijwilligers uit de parochie hebben vanuit hun aandachtsveld speerpunten genoemd, zoals: aandacht voor kinderen, dat ze zich thuis mogen voelen in de parochie en er ruimte geboden wordt dat ze actief mee kunnen doen, het belang van bezoekwerk werd genoemd, persoonlijke aandacht voor zieken en mensen die eenzaam zijn, dat ze zich gewaardeerd mogen voelen, de wens

betreffende een aansprekende, inspirerende en samenbindende liturgie, gastvrijheid in het parochiecentrum. Zo is er nog veel meer genoemd. Aan u als lezer van dit bericht zou ik willen vragen: **wat vindt u van de parochie? Wat vindt u goed in het aanbod? Wat mist u in het aanbod van de parochie?** Het parochiecentrum aan de Nieuwe Schoolweg heeft een geduldige brievenbus en staat open voor uw suggesties. Daarnaast kunt u op maandagmorgen, woensdagmorgen of donderdagmorgen het parochiecentrum bezoeken om in gesprek te gaan over datgene wat u bezig houdt. Een kopje koffie staat voor u klaar. Een nieuw jaar met nieuwe kansen om samen aan te werken.

Lies van Veldhoeven  
Namens de geloofsgemeenschap Noord een gezegend Nieuwjaar.

### KINDERWOORDDIENST ST. JOZEFKERK

Tijdens de H. mis van 9.30 uur op

**Zondag 21 januari:** 3e zondag door het jaar ( Mar 1, 14-20)  
Jesus roept ook jou! Wat is jouw antwoord.

**Zondag 4 februari:** 4e zondag door het jaar ( Mar 1, 21-28)

Jesus 'Woord is een woord van bevrijding, bemoediging, liefde en kracht. Zijn voorbeeld is een uitnodiging voor ons om op onze eigen woorden te letten.



### KINDERCLUB St. JOZEFKERK

**Op zaterdag 3 februari** is er weer Kinderclub van 10.30 – 12.00 uur in de parochiezaal van de St. Jozefkerk voor kinderen van 4 -12 jaar

Thema: "De Goede Herder"

Jesus is onze herder. De kinderen leren over goede herders, die niet uit zijn op eigenbelang, maar doen wat nodig is, zonder bang te zijn. Ze willen het beste voor hun schapen.



Wilt u meer weten kom gerust eens langs of mail naar Linda (lindaterbraak@live.nl) of Begona (bferpan@hotmail.com )

## Colofon

### H. Jacobus

Langestraat 51, 7511 HB 431 59 04

Email:

secretariaat.jacobus@katholiekenschede.nl

**Uitvaart telefoon: 053 7113460**

### Openingstijd secretariaat:

Vrijdagmorgen van 9.30 - 12.00 uur.

U komt het secretariaat binnen door de houten poort tussen de pastorie en Jacobuskerk. Links vindt u de deurbel. De brievenbus vindt u in de voordeur aan de Langestraat 51.

### Lokale Pastoraatgroep:

Email:pastoraatgroep.jacobuskerk@katholiekenschede.nl

Gerrit Groothuis

Eric Sanders

Arturo Pérez Rivera

Evelyn Keuben

Hetty Mulder

### Lokale Beheergroep:

Email:

secretariaat.jacobus@katholiekenschede.nl

Jos van Rooij, evenementen/activiteiten

Joop van der Woning, evenementen/activiteiten

Fons Rijckenberg, gebouwen/onderhoud

Adrie Bakker, financiën/contactpersoon

**Redactie:**Conny Oostdam. Kopij kunt u sturen naar redactie@katholiekenschede.nl

**SNS-bank NL31 SNSB 0911 5300 37 tnv Jacobusparochie Enschede**

**Vieringen:** zie pagina's 16-17-18

### Openstelling Jacobuskerk:

Elke donderdagavond van 18.15 tot 20.00 uur.

In de maanden mei t/m oktober ook elke zaterdag van 12.00 tot 16.30 uur.



## De lichtjes van Leo.....

*Het is vrijdagochtend 22 december, de dag van de uitvaart van Leo Gasthuis. We zitten 's morgens om half tien met een klein clubje in de sacristie, waar pastor Jan Kortstee deze ochtend de viering zal verzorgen. Natuurlijk gaat het over Leo. Onze Leo Gasthuis, die de zondag ervoor een hartstilstand kreeg en op maandag 18 december, nadat pastoor Andre Monninkhof hem het laatste sacrament mocht toedienen in vrede is gestorven in de leeftijd van 81 jaar....*

In vrede gestorven, na een dag vol activiteit in de Jacobuskerk, na een meer dan gezellige avond aan de bij de Jacobusmensen bekende boerenkool tafel van Femy Witbreuk. "Het kon slimmer", zou Leo zeggen. Die gedachte troost ons. Maar om zo plotseling afscheid te moeten nemen van onze Leo, meer dan 33 jaar vrijwilliger en spin in het web als koster van de Jacobuskerk: het is en blijft onwerkelijk.

Ik kijk op het liturgieboekje van vandaag. Het thema luidt: "voorbereiden op het Licht". Een passender thema kon er niet zijn op deze dag. Vanmiddag gaan we met zijn allen zorgen, dat de voorbereiding van Leo op **zijn** Licht, waar hij zo vol op vertrouwde, tot in de puntjes voor elkaar zal zijn.





Licht is ook een woord dat bij Leo past. Als ik aan de lichtjes van Leo denk, dan denk ik aan de kaarsen in de kerk. Leo zorgde ervoor dat de voorraad op peil was, Leo zorgde ervoor dat alle soorten kaarsen in de tweede sacristie lagen: van kaarsjes voor de Paaswake tot grote kaarsen voor uitvaarten. Leo zorgde ervoor dat de kaarsen in de kerk er netjes bij stonden. Je kon hem op doordeweekse dagen vaak in de kerk vinden met zijn mesjes om de uitlopers van de kaarsen te schrapen, zodat ze er weer netjes bij stonden.

Maar als ik aan de lichtjes van Leo denk, dan denk ik vooral ook aan de lichtjes in Leo's ogen. Op vrijdagochtend, aan de koffietafel. Als wij allemaal op het puntje van de stoel zaten te luisteren naar een van de verhalen die Leo zo smakelijk kon vertellen. En dan ineens, zag je het lichtje twinkelen in zijn ogen en dan wist je: dit is niet een verhaal, dit is een mop en even later was dan tot boven in de pastorie de schaterlach van de aanwezige vrijwilligers te horen. De humor van Leo was onnavolgbaar, ook dat licht zullen we zeker missen.

De lichtjes van Leo waren juist de laatste maanden weer gaan vonken. Na een voor hem moeilijke periode van veel zorg om en voor zijn lieve Annie, na een periode waarin hij ook zelf fysiek niet in orde was, leefde hij weer helemaal op en zagen we het groene autootje steeds vaker voor zijn Jacobuskerk staan. Afgelopen mei mocht Leo in een feestelijke viering de Willibrordus penning in ontvangst nemen, een meer dan verdiende onderscheiding voor 33 jaar onvoorwaardelijke trouw en dienstbaarheid aan de Jacobuskerk en de parochie.

Het getal 33 heeft een symbolische betekenis. Na 33 jaar vrijwilligerswerk is het licht van Leo gedoofd. Maar zijn geest is nog overal te voelen in en rond de Jacobuskerk, zijn vingerafdrukken zijn overal te vinden. Wat Leo deed, deed hij bescheiden en op de

achtergrond. Het viel niet op. Maar nu, nu Leo al die dingen niet meer kan doen, zal dát juist meer dan ooit opvallen. En op ieder moment, dat we een kaars in de kerk ontsteken of aan de koffie met elkaar aan Leo terugdenken, zal er die glimlach bij de goede herinneringen zijn. Zo blijven de lichtjes van Leo bij ons. Wij zullen hem enorm missen, maar gunnen hem de rust en het Licht. Wij wensen hem van harte toe, dat hij in dat Licht mag rusten in vrede.

Namens alle vrijwilligers van de Jacobuskerk,  
*Hetty Mulder*



## Colofon

### Geloofsgemeenschap Zuid

St. Janpastorie, Haaksbergerstr. 253

7545 GH Enschede 432 44 87

Email:

secretariaat.zuid@katholiekenschede.nl

**Uitvaarttelefoon:** 053 7113460

### Openingstijd secretariaat:

maandag van 9:00-11:00 uur (behalve in de schoolvakanties) en

donderdag van 9:00-11:30 uur.

### Pastoraatgroep Zuid:

Email:

pastoraatgroep.zuid@katholiekenschede.nl

Mw. T. Hannink,

Mw. J. Heitbrink-van Rooij

Mw. A. Tenbergen

Mw. J. van de Pieterman

Carina Meijer is contactpersoon voor de voormalige Ariënsgedachteniskerk

### Lokale Beheergroep Zuid:

Email:

secretariaat.zuid@katholiekenschede.nl

Wendy Bathoorn, coördinator,

Henny Pahlplatz ( Ariënsgedachtenis)

06-10131112

Lisette Janssen (St. Jan) tel. 430 59 88

Miranda van Alstede

Jos Vaneker (Verrijzenis)

### Redactie Pelgrim: Annelies Tenbergen

redactie@katholiekenschede.nl

### Bankrek. NL08INGB0000966093 tnv

Jacobusparochie Enschede

Vieringen: zie pagina's 16-17-18.

### De Roef

Pastor Geertmanstraat 17

Tel.: voor donderdagochtend

van 9:00 - 11.30 uur 06-587 09 781

### Contactpersonen:

Carina Meijer 06 27 38 16 93 (voor vragen en informatie)

### Bijbel leesgroep:

1e woensdag van de maand om 9:30 uur

### Verrijzeniskerk

Het Leunenbergh 588 do-mo 9:00-11:00 uur

### Contactpersoon:

Annelies Tenbergen 053-4768667 (voor vragen en informatie)



*De Pastoraatgroep en Lokale Beheergroep Zuid wensen u een gelukkig en gezond 2018*

## Vrijwilligersavond

Namens de pastoraatgroep en lokale beheergroep willen wij op zaterdag 20 januari 2018 een vrijwilligersavond organiseren in de parochiezaal aan de Haaksbergerstraat 253 voor alle vrijwilligers van de geloofsgemeenschap Zuid, aanvang 20.00 uur.

Het zal een gezellige avond worden met een drankje en hapje om iedereen voor weer een heel jaar vrijwilligerswerk te bedanken.

Bij de vorige Pelgrim hebben wij een uitnodigingsbrief gedaan, mocht u deze per abuis niet hebben ontvangen, maar u bent wel van plan te komen meldt u dan aan per e-mail Stjanmichael@live.nl  
Graag tot 20 januari.

*Lisette Janssen, namens lokale beheergroep en pastoraatgroep geloofsgemeenschap Zuid*



## Kerkplein St. Jan

Als u al eens bij een avondviering of drukke uitvaart in de St. Jankerk geweest bent, dan is het u misschien ook al eens overkomen dat het kerkplein al vol stond. Op het plein worden ook auto's geparkeerd door mensen uit de buurt, of van de scholen die er staan, of mensen die na hun werk hun busje daar neerzetten.

Om te zorgen dat er geen "vreemde" auto's meer geparkeerd kunnen worden, is na overleg besloten om het plein zo nodig af te sluiten met paaltjes. Deze worden bij de ingang van het plein geplaatst.

Daags voordat het plein wordt afgesloten, hangen we eerst een ketting op met de mededeling dat de volgende dag het plein wordt afgesloten ivm een viering. Dit zal in het begin even wennen zijn.

Ook voor de fietsers, want als het paaltje niet voor afsluiting zorgt ligt het op de grond. Dus fietsers let u even goed op als u het kerkplein van de St. Jan op fietst. We hebben er vertrouwen in dat dit snel went, want uiteindelijk moet je altijd goed oppassen waar je fietst.

Zo proberen we met elkaar ervoor te zorgen dat het plein ruimte biedt aan mensen die daar op bepaalde tijden moeten zijn.

En met een beetje goede wil en samenwerking gaat dat vast lukken.

*José Heitbrink*

*Namens de lokale beheergroep en pastoraatgroep*

## De Oecumenische Bijbelleesgroep

begint 30 januari a.s. aan een nieuwe reeks van 4 avonden, t.w. 30 januari – 27 februari – 13 en 27 maart 2018.

Wij zijn in het afgelopen najaar begonnen met het lezen van het boek Exodus uit het Oude Testament en gaan 30 januari beginnen aan hoofdstuk 20. In dit hoofdstuk ontvangt Mozes de 10 geboden op de berg Sinaï.

Wilt u met ons meelesen kom dan 30 januari om 20.00 uur naar de Pastorie van de St. Jankerk aan de Haaksbergerstraat.

*Joke Thüss*



## Vrijwilliger van het jaar

Evenals voorgaande jaren hebben wij tijdens de nieuwjaarsviering een vrijwilliger van het jaar gekozen en in het zonnetje gezet. Dit jaar hebben we gekozen voor 2 vrijwilligers, namelijk Bert en Engeliën Nijhof. Zij zijn op vele fronten actief voor onze gemeenschap en altijd bereid om in te springen bij extra gelegenheden. Zo is Bert koster, ook voor rouw en doop, collectant, wijkcontactpersoon, samen met Engeliën hebben ze inmiddels 6 wijken. Engeliën is begeleidster van de misdienaars, contactpersoon voor de koffiegroep, reserve lector en heeft zich aangemeld voor de kindernevendienst. Bert is ook koster in het ziekenhuis en Engeliën helpt bij de Cromhoff en de Hatteler. Dit is niet niks en ze zijn dan ook vaak in de St.Jankerk aanwezig. Wij danken hen en alle andere vrijwilligers hartelijk voor hun inzet voor onze geloofsgemeenschap.

*Lisette Janssen, namens lokale beheergroep en pastoraatgroep geloofsgemeenschap Zuid*

## **Actie Kerkerbalans 2018: een nieuw begin**

Als kerk en kerkgemeenschap maken we ieder jaar een nieuw begin. Met de eerste zondag van de Advent start het kerkelijk jaar, zoals we dat samen vieren. We vieren ook Kerst, het feest van de geboorte. En met de jaarwisseling wensen we elkaar veel heil en zegen in het nieuwe jaar. Ook in financieel en bestuurlijk opzicht maken we een nieuw begin. Plannen worden gemaakt voor het nieuwe boekjaar. Daaraan wordt een begroting gekoppeld en de balans wordt opgemaakt. Gaan we het dit jaar redden? Kunnen we de inkomsten en uitgaven met elkaar in evenwicht brengen? Zullen de parochianen ook daarin een nieuw begin maken, hun verantwoordelijkheid nemen, en financieel (opnieuw) fors bijdragen? Je bent uiteindelijk lid van een club, die 'kerk' heet. En dat is geen vrijblijvend lidmaatschap ...

### **Waarom geven? Waarom méér geven?**

Misschien vraagt U zich af, waarom U financieel zult bijdragen? Misschien ook gaat U bij U zelf te rade, of U dit jaar aan de geloofsgemeenschap méér wilt geven dan voorgaande jaren? De belangrijkste reden om aan Kerkerbalans te geven is, dat we als geloofsgemeenschappen Noord (Jozefkerk), Zuid (Sint Jan) en Jacobus, kunnen blijven samenkomen in onze eigen kerk. Het gaat ons om de ontmoeting, met de Levende Heer; en ook met U, als gemeenschap. Het centrale punt van deze ontmoeting is Uw eigen kerk. Deze houden we dan ook graag in stand.

### **De kerk heeft toch geld genoeg?**

Misschien heeft U het beeld, dat de kerk geld genoeg heeft. Het is daarom goed om te vertellen, dat onze parochie "Sint Jacobus de Meerdere" (stad Enschede) ongeveer 600.000 euro per jaar uitgeeft, aan o.a. het pastorale team en overig personeel, energie, verzekeringen en onderhoud van onze kerken. Aan lopende inkomsten (Kerkerbalans, collecten, misintenties, dopen,

huwelijken, uitvaarten), staat daar een bedrag tegenover van ongeveer 400.000 euro. We kunnen de inkomsten en uitgaven enigszins in balans houden, door het rendement op het vermogen uit het verleden. Concreet gesteld kunnen we nu voortbestaan door giften en legaten die in het verleden zijn gedaan. Neemt U Uw verantwoordelijkheid, door bij te dragen en onze kerk toekomst te geven?

### **Wij vragen U – U leest het goed – om méér te geven!**

Altijd hetzelfde liedje, zult U misschien denken: altijd wéér die vraag om meer. Er zijn echter diverse redenen, waarom de balans tussen inkomsten en uitgaven nog meer negatief doorslaat, dan voorheen:

- Het vermogen brengt in de huidige tijd weinig op
- De energiekosten, de kosten van verzekeringen en de post salarissen stijgen
- Het aantal huishoudens, dat bijdraagt aan onze parochie, daalt ieder jaar enkele procenten
- Het aantal vrijwilligers neemt af, wat tot extra kosten leidt

Het bestuur is er zich in hoge mate van bewust, dat onze kerk – zonder de inzet van al onze vrijwilligers – direct zou omvallen. Dat is zonneklaar. We mogen ook dankbaar zijn voor die enorme inzet. U weet het echter zelf ook: het aantal vrijwilligers staat onder druk. Vacante plekken zijn moeilijk in te vullen. Soms leidt dit tot meerkosten.

Wat zouden we graag tenminste van U ontvangen?

Onze jaarlijkse inkomsten en uitgaven, we vertelden het al, zijn niet in evenwicht, uit balans! We geven U daarom een richtbedrag: 120 euro. Als alle parochiële huishoudens per jaar 120 euro (dat is 10 euro per maand per huishouden) zouden bijdragen aan de kerk, zouden onze jaarlijkse inkomsten vrijwel gelijk zijn aan de jaarlijkse uitgaven.

(Lees verder op pagina 13)



Omdat dit niet voor iedereen haalbaar is, zijn we oprecht dankbaar voor alle parochianen die geven, sommigen minder, sommigen (veel) meer dan dit richtbedrag. Dat is solidariteit. Ook dat is samen kerk zijn.

### **Uw kinderen, praat er eens mee!**

De gewoonte om te geven ligt veelal verankerd in een gezinscultuur. Je krijgt het van huis uit mee, om te geven aan goede doelen. Ofschoon Uw kinderen de kerk niet frequent 'nodig hebben', dragen ze de kerk waarschijnlijk toch een warm hart toe. Waarschijnlijk vinden ze het fijn, dat ze er op ook voor hen belangrijke momenten (doop, eerste heilige communie, vormsel, uitvaart, Kerst en Pasen) terecht kunnen. Misschien willen zij die kerk, uw kerk, hun (?) kerk, ook een stukje toekomst geven?

### **Een nieuw jaar, 2018: een nieuw begin!**

Een nieuw jaar is aangebroken. Een nieuw begin voor ons allemaal!

### **Het bestuur wenst U van harte een Zalig Nieuwjaar!**

Parochiebestuur "St Jacobus de Meerdere"

André Monnikhof (pastoor/voorzitter)

Carina Aducci (secretaris)

André Amelink (gebouwzaken, contactpersoon Jacobus)

Wendy Bathoorn (adviseur, betalingsverkeer, locatiebeheerder Zuid (Sint Jan))

Gerard Collet (adviseur, gebouwzaken, locatiebeheerder Noord (Jozef))



## **Kerkbalans in de Geloofsgemeenschap Noord**

In de locatie Noord (Maria- en Jozeflocatie) zal er op een andere manier de brief bezorgd worden voor de actie Kerkbalans. U vindt in de Kerkbalans-envelop tevens een antwoord-envelop en een invulstrook om aan te geven dat u mee wilt doen. Dit geldt voor de parochianen die al jaren meedoen. De antwoord-envelop kan zonder postzegel op de bus gedaan worden. Verder vindt u de brief voor de actie Kerkbalans 2018 in dit nummer.

We proberen hiermee proef te draaien om in deze tijd van minder vrijwilligers toch iedereen te kunnen bereiken.

Voor de locatie St. Jacobus en de locatie Zuid (St. Jan) verandert er voorlopig nog niets.

We hopen op uw echt noodzakelijke bijdrage om onze parochie in stand te houden. De verantwoording in de jaarrekening 2016 kunt u vinden op de website van [katholiekenschede.nl](http://katholiekenschede.nl). U zult daar ook zien dat de situatie financieel wel wat verbetering behoeft. In een van de volgende nummers van Pelgrim zullen we verder ingaan op de financiële vooruitzichten voor de komende jaren.

Namens het bestuur, de commissie Gebouwen en Financiën.

Alvast bedankt,

*Gerard Collet*



# Met uw parochie op bedevaart naar Lourdes

**Periode: 28 april t/m 5 mei 2018**

Het Aartsbisdom Utrecht organiseert opnieuw een diocesane bedevaart naar Lourdes. Nu voor de vierde keer. Bij de vorige bedevaarten gaven zich tussen de 1.000 en 1.500 deelnemers gehoor aan de oproep van aartsbisschop Eijk om met hem naar Lourdes te reizen. "Ik koester warme herinneringen aan onze vorige bisdom bedevaarten. Ik nodig iedereen - jong en oud - uit ons bisdom dan ook uit om in 2018 mee te gaan. Want samen naar Lourdes reizen is een ervaring van blijvende betekenis," aldus kardinaal Willem Jacobus Eijk.

In de bedevaarten van het Aartsbisdom Utrecht staat ontmoeting altijd centraal. In Lourdes gaat het om de ontmoeting met Maria en via haar de ontmoeting met de Levende Heer. Maar ook voor de onderlinge ontmoeting is natuurlijk volop gelegenheid. Pelgrims leren elkaar tijdens een bedevaart goed kennen, zo is de ervaring. Die contacten gaan tijdens een bisdom bedevaart vaak over de grenzen



van de eigen geloofsgemeenschap of parochie heen. En ze duren langer dan de bedevaart: niet zelden ontstaat een band die levenslang standhoudt. Meld je aan en ga mee! Alle informatie betreffende de Lourdes Bedevaart is samengevat in een folder.

Deze folder vindt u op de leestafels in de kerken.

**Data: vrijdag 28 april tot en met zaterdag 5 mei (8 dagen).** Vertrek 's morgens 28 april vanuit diverse opstapplaatsen in de parochies van het aartsbisdom per touringcar naar Tourcoing (Treinstation in Noord – Frankrijk) en reizen vanuit daar met de TGV.

Rond 17.00 uur bent u die zaterdag al in Lourdes. Dan volgen zes dagen (!!) Lourdes. Vieringen, gesprekken, ontmoetingen, bezoek aan diverse bezienswaardigheden in Lourdes...

U kunt ook met de bus naar Lourdes. Of met de speciale Lance bus, voor het vervoer van rolstoelen. Deze (Lance)bussen vertrekken op vrijdag 27 april en zijn zaterdag 5 mei weer terug.

Ook voor kinderen, tieners en jongeren is er een speciaal programma. Iedereen kan mee!

Meer informatie / inschrijven: - Informeer bij de parochie st Jacobus de Meerdere of bel / mail de coördinatoren van de parochie:

Hetty Eckers 053 4333718 [hetty.eckers@gmail.com](mailto:hetty.eckers@gmail.com) of

Bert Elferink 0623770341 [ejm.elferink@gmail.com](mailto:ejm.elferink@gmail.com)

Voor meer informatie betreffende de bedevaart; kijk op de websites:

- <https://www.aartsbisdom.nl/home/bedevaarten/bedevaarten-buiten-aartsbisdom/lourdes/>

- [http://www.vnb.nl/pelgrimsreizen/reis\\_boeking?reizID=1226](http://www.vnb.nl/pelgrimsreizen/reis_boeking?reizID=1226)

Ook vanuit onze parochies, kunt u mee met deze bedevaart naar Lourdes. Heeft u er wel eens over gedacht om mee te gaan naar Lourdes of wilt u weten wat een bedevaart naar Lourdes inhoudt? Laat deze kans dan niet voorbijgaan.



# KRONIEK



## OVERLEDENEN

### *St. Jozefkerk:*

1 december 2017

Jan Willem Berns, 72 jr.

8 december 2017

Henny Oude Wesselink, 89 jr, e/v Gerda Catharina Oude Wesselink-Laarhuis.

24 december 2017

Antonino Miceli, 81 jr, e/v Rosa Miceli.

### *St. Jankerk:*

16 december 2017

Marjo Huiskes-Plass, 65 jr, e/v J.W.A.M. Huiskes.

28 december 2017

Aline Tokarczyk, 69 jr.

30 december 2017

Teodora Diaz Vasquez-Gomez Climaco, 81 jr, w/v dhr. Diaz Vasquez.

### *H. Jacobus:*

18 december 2017

Leo Gasthuis, 81 jr, e/v Annie Gasthuis-Ensink op Kemna eerder w/v Gerrie Gasthuis-van Gils.

### *Anders:*

24 december 2017

Magda Kuster-Leemreize, 94 jr, w/v Willie Johannes Kuster.



# Weekeindevieringen

	St. Jozef	H. Jacobus	St. Jan
Weekend 20/21 januari 3e zondag door het jaar	<b>Eucharistieviering</b> Zondag 09.30 uur A. Monninkhof Kinderwoorddienst Zanggroep St. Joseph	<b>Eucharistieviering</b> Zondag 11.00 uur A. Monninkhof + J. Rutgers Internationale mis Ariëns Music Ministry	<b>Gebedsviering</b> Zondag 10.00 uur Parochiaan  Vocal Moments
Weekend 27/28 januari 4e zondag door het jaar	<b>Eucharistieviering</b> Zondag 09.30 uur J. Kortstee  BJK	<b>Oecumenische viering</b> Zondag 10.00 uur M. Dijkman + ds. Ariënskoor <b>Viering in Ontmoetingskerk</b>	
<b>Let op: Oecumenische viering in Ontmoetingskerk</b>			
Vrijdag 2 februari Maria Lichtmis		<b>Eucharistieviering</b> Vrijdag 09.30 uur A. Monninkhof  Ariënskoor	

## LEZINGEN BIJ DE ZONDAG

### 21 januari

Derde zondag door het jaar  
Jona 3,1-5.10  
Korintiërs 7,29-31  
Marcus 1,14-20

### 4 februari

Vijfde zondag door het jaar  
Job 7,1-4.6-7  
Korintiërs 9,16-19.22-23  
Marcus 1,29-39

### 14 februari

Aswoensdag  
Joël 2,12-18  
2 Korintiërs 5,20-6,2  
Matteüs 6,1-6.16-18

### 28 januari

Vierde zondag door het jaar  
Deuteronomium 18,15-20  
Korintiërs 7,32-35  
Marcus 1,21-28

### 11 februari

Zesde zondag door het jaar  
Leviticus 13,1-2.45-46  
Korintiërs 10,31-11,1  
Marcus 1,40-45

### 18 februari

Eerste zondag van de veertigdagentijd  
Genesis 9,8-15  
Petrus 3,18-22  
Marcus 1,12-15





# Weekeindevieringen

	St. Jozef	H. Jacobus	St. Jan
Weekend 3/4 februari 5e zondag door het jaar	Eucharistieviering Zondag 09.30 uur A. Monninkhof Kinderwoorddienst Schola	Eucharistieviering Zondag 11.00 uur A. Monninkhof Internationale mis Samenzang	Woord- en communieviering Zondag 10.00 uur F. de Heus Schelpjesviering All Together
Weekend 10/11 februari 6e zondag door het jaar	Eucharistieviering <b>Zondag 10.30 uur</b> Mgr. Hoogenboom + F. de Heus Vormselviering Op Toon	Eucharistieviering Zondag 11.00 uur J. Kortstee  Mariakoor	Eucharistieviering Zondag 10.00 uur B. Engelbertink  Ariënskoor
Woensdag 14 februari Aswoensdag	Eucharistieviering Woensdag 09.30 uur W. Rekveld Askruisje Ariënskoor		Gebedsviering Woensdag 18.30 uur F. de Heus + J. Kortstee Askruisje Kinderkoor
Weekend 17/18 februari 1e zondag Veertigdagentijd	Eucharistieviering Zondag 09.30 uur A. Monninkhof Kinderwoorddienst Zanggroep St. Joseph	Eucharistieviering Zondag 11.00 uur A. Monninkhof Internationale mis Ariëns Music Ministry	Woord- en communieviering Zondag 10.00 uur Parochiaan  Gem. koor St. Jan-H. Michaël

## Eerste Heilige Mis pastor Johan Rutgers in de Jacobuskerk

Op **zondag 21 januari a.s.** vieren we om 11.00 uur weer een internationale Mis in de Jacobuskerk. Dit zal een bijzondere viering zijn. Want pastor Johan Rutgers zal dan voor het eerst in ons midden zijn. Misschien herinnert U zich Johan nog wel. Ruim 3 jaar geleden liep hij als priesterstudent bij ons zijn zomerstage in onze parochie. Een speciaal moment was toen de onthulling van het nieuwe vaandel, waarmee we de openstelling aankondigen van de Maria-Ariënskapel. Het was toen een warme dag. Maar ondanks "bloed, zweet en tranen" is het Johan toen toch gelukt om deze vaandel tot het einde van de plechtigheid, vast te houden. Ook zijn studie heeft Johan inmiddels voltooid. Op 12 november 2016 is hij door Kardinaal Eijk tot priester gewijd in de Kathedraal in Utrecht. Ook als Jacobusparochie waren we hierbij vertegenwoordigd. Met vele priesters, waarvan ik er één mocht zijn,

hebben we toen Johan de hand oplegd en hem opgenomen in ons midden. Ook parochianen van de Jacobuskerk waren voor deze wijding naar Utrecht gekomen. In de Pelgrim schreven zij toen een artikel over hun ervaring. Inmiddels werkt Johan al weer geruime tijd als pastor in de Emmanuel-parochie, in Noord Oost Salland (Ommen-Dalfsen- Hardenberg en omgeving). Maar we vinden het fijn, dat Johan tijd vrij heeft kunnen maken om met ons de Mis te vieren op zondag 21 januari a.s.

Daarom hopen we, dat U met velen naar de Jacobuskerk zult komen voor de Eerste Heilige Mis van priester Johan Rutgers, ook in onze kerk. Thema van deze viering zal zijn: "Durf jij Jezus te volgen?" Direct na de Mis is de Nieuwjaarsreceptie in ons parochiehuus. Een mooie gelegenheid om Johan de hand te schudden en ons allemaal het beste te wensen voor het nieuwe jaar. U bent allen van harte welkom!

*Pastoor André Monninkhof*



## Vieringen door de week

Maandag	17.45 uur	H. Jacobus	Stille aanbidding
Maandag	18.15 uur	H. Jacobus	eucharistie met aansluitend biecht
Dinsdag	19.00 uur	St. Jozef	Stille aanbidding
Woensdag	09.30 uur	St. Jozef	afwisselend eucharistie en woco-viering
Donderdag	09.30 uur	De Roef	woord-communieviering
Donderdag	09.30 uur	Verrijzeniskerk	eucharistie of woco-viering
Donderdag	09.30 uur	De Kajuit	woord-communieviering
Vrijdag	09.30 uur	H. Jacobus	eucharistie of woco-viering
Zaterdag	12.00 uur	H. Jacobus	Angelusgebed (1e zaterdag vd maand)

## Openingstijden dagkapellen

St. Jozefkerk	dagelijks	10.00-16.00 uur	(voorlopig gesloten ivm schade)
H. Jacobuskerk	dagelijks	10.00-17.00 uur	rolstoeltoegankelijk
Verrijzeniskerk	op werkdagen	09.00-16.00 uur	

## Vieringen in de verzorgingshuizen

Ariensstaete	Vrijdag	19.00 uur
De Cromhoff	1e en 3e donderdag van de maand	16.00 uur
De Eschpoort (contactpersoon Anneke Peijnenborg)	4e zaterdag van de maand	16.00 uur
Florapark	1e en 3e dinsdag van de maand	09.30 uur
De Hatteler	3e woensdag van de maand (in februari en november 2e woensdag van de maand en in augustus géén viering)	16.00 uur
De Posten (contactpersoon Fie Otten)	2e vrijdag van de maand	10.00 uur

## Oecumenische Geloofsgemeenschap Helmerhoek

Mediant Broekheurne-Ring 1050	Elke zondag	10.00 uur
----------------------------------	-------------	-----------

## Leefgemeenschap De Wonne, Noorderhagen 25

Meditatiezaal	Elke zondag	11.00 uur
	1e zondag van de maand	Spaanse viering



## **Aankondiging Oecumenische viering in de week van Gebed voor de eenheid.**

Recht door zee

Op 28 januari 2018 vieren we met elkaar de oecumenische viering in het kader van de week van Gebed voor de eenheid.

Veel verschillende kerken uit Enschede werken hiertoe samen. Het Ariëns gemengd koor zingt, en samen met het corps van het Leger des Heils begeleidt ze de samenzang.

Het koor én het corps zingen en spelen ook zelfstandig.

Dit jaar is de viering voorbereid in de Cariben. Vanuit de slavernij, vragen wij om bevrijding en bidden we: 'Verlos ons, God, van patronen die de menselijke waardigheid ondermijnen en nieuwe vormen van slavernij doen ontstaan'.

In de viering symboliseren we dit met het gebruik van kettingen, die vallen na ons gebed.

Tijdens de viering is er een speciale kindernevendienst, zodat de kinderen op hun eigen wijze met ons mee kunnen vieren. Tevens is er opvang voor de allerkleinsten.

De collecte tijdens deze viering is bestemd voor vluchtelingen die binnen Syrië een veilige plek gezocht hebben. Velen van hen zijn naar Damascus gevlucht.

Zij krijgen hulp van de St. Joseph kerk, die naast hun kerkelijke taken, veel maatschappelijke taken op zich neemt. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen christenen en moslims.

In de zomer van 2016 is het christelijke dorp "Hinba" door IS aangevallen. Veel mensen uit dat dorp hebben hun toevlucht gezocht bij de Josephkerk en omgeving. De non (van de St. Josephkerk) met haar groep vrijwilligers heeft een persoonlijke oproep om hulp gedaan op Yasmin Khalaf-Haider. Yasmin is opgegroeid in Damascus, maar

woont al sinds 2000 in Nederland. In december 2016 is ze op bezoek geweest in Damascus.

De hulpverlening vanuit de St. Joseph kerk bestaat uit verschillende onderdelen:

a) Ondersteuning aan meer dan 700 vluchtelingen / gezinnen met o.a. :

- een medische post
- een tandartsen dienst
- psychosociale hulp aan getraumatiseerde kinderen en volwassenen.

Deze hulpverlening wordt grotendeels door vrijwilligers gedaan, of tegen een vergoeding aan medische beroepsmensen. De St. Joseph kerk biedt onderdak aan bovenstaande medische posten. Ondanks de vele vrijwilligers is er nog heel veel geld nodig voor b.v. medicijnen en apparatuur voor de tandarts / arts etc.

b) Er worden kleding en voedsel pakketten uitgedeeld.

c) De kerk helpt vluchtelingen die nog geen onderkomen hebben.

d) De kerk ondersteunt studenten vanaf 18 jaar en betaalt voor hen de schoolkosten omdat ze vanaf die leeftijd zelf de school moeten betalen en door de hoge kosten niet meer verder kunnen studeren.

Plaats: Ontmoetingskerk

Datum: 28 januari 2018

Aanvang: 10:00 uur

We hopen velen van u te mogen ontmoeten op 28 januari 2018.



## Zondag 4 februari: Schelpjesviering voor doopouders

In Enschede hebben we al langer de gewoonte bij doopvieringen een schelpje met de naam van de dopeling op te hangen in de kerk, waar de doop plaatsvindt.

Zoals we de overledenen met kruisjes herinneren en in ere houden, zo willen we ook weten, wie er in onze geloofsgemeenschap bij gekomen zijn. Dat zijn er toch nog zo'n kleine dertig per jaar, nog los van de volwassenen die tot onze kerk

toetreden.

Voor de viering van zondag 4 februari om 10.00 uur in de Sint Jankerk nodigen wij alle doopouders van het afgelopen jaar in het bijzonder uit, maar iedereen is natuurlijk welkom! We zullen de schelpjes aan hen uitreiken om mee naar huis te nemen.

Het koor All Together ondersteunt de zang.



## Vormselvoorbereiding op stoom

Inmiddels zijn we al flink op stoom met de voorbereiding van 23 tieners uit onze parochie op het Vormsel, dat op 11 februari in de Jozefkerk plaats zal vinden. Bisschop Hoogenboom komt daarvoor naar Enschede. Begin januari zullen we al met hem kennismaken.

We werken dit jaar met het werkboek Vormselkracht. Dat lijkt op wat we voorgaande jaren gebruikten, maar is net even anders. De nadruk ligt nog meer dan voorheen daarop, dat geloven, Gods heilige Geest, een kracht in je leven kan zijn.

Bijzonder dit jaar zijn de stages. Wellicht heeft u al kinderen mee zien lopen met

kindernevendiensten of de koster; kinderen koffie zien inschenken in de parochiezaal... Sommige kinderen zijn naar 't Bouwhuis gegaan om daar bijvoorbeeld spelletjes te doen met de bewoners. Dat was best spannend. Eerder hebben kinderen op een vrijwilligersmarkt verkend wat er in de parochie allemaal gebeurt en wat vrijwilligers beweegt om zich voor anderen in te zetten. We hopen dat het project de parochie voor kinderen en ouders meer doet leven. Het zou mooi zijn als er een blijvende betrokkenheid ontstaat.

*Pastoraal werker Frank de Heus*



## Theatergroep 'sTOF presenteert

# ONUITWISBAAR ..?!



Een van de moeilijkste geheimen van de wereld is dat er zoveel dingen gebeuren die het leven **donker** kunnen maken. Waarom is er zoveel verdriet? Waarom krijgt de ene mens alles wat hij hebben wil en is de ander arm of ongelukkig?



Sommige mensen **doen ook dingen verkeerd**. En wat doet onze God bij alles wat er in de wereld gebeurt? Dat is wel een raadsel?! Wij kunnen niet begrijpen dat we dat niet zien. In de bijbel staan veel dromen en visioenen over een 'nieuwe mooie' wereld, die verwachten dat het ooit voor iedereen goed zal gaan. Zou het zo kunnen zijn dat die 'nieuwe' wereld zo mooi is omdat het donker en het verdriet er iets mee te maken heeft. Is alles niet voor niets geweest?



Is het **ONUITWISBAAR..?!**



ONUITWISBAAR gaat over.....

een jongen die een meisje aanzet tot het maken van (naakt) foto's om die vervolgens met hem te delen op snapchat. De beelden zijn alleen voor hem bedoeld maar zijn vrienden gaan er mee aan de haal. Iedereen kan ze zien. Het verhaal krijgt een verrassende wending. Een actuele problematiek. Het is een theaterstuk compleet met zang en humor, dat vraagt om een gesprek na afloop. Uiteraard is dat deel van het programma geheel vrijblijvend.

Voor wie dat wil is Marije Kuipers van Jarabee aanwezig. Zij verzorgt een gesprek met en voor belangstellenden. Het is leerzaam en ondersteunend. Dit duurt max. een uur.

Jarabee versterkt! Hun doelstelling is dat kinderen en jongeren zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen.

Jarabee is er voor gezinnen waarbij complexe vraagstukken de ontwikkeling van de jongere in de weg staan.

Datum/Aanvang:

Vrijdagavond 19 januari 2018, Aanvang 19.30 u.

Waar:

Muziekschool De Sleutel, Diepenbrocklaan 41 CX, Losser

Entree:

Vrije gift voor de gemaakte kosten.

## Van harte welkom !

Wie zijn wij ?



Theatergroep 'sTOF bestaat uit twintig jongeren tussen 12 en 19 jaar die allemaal lid zijn van het jongerenpastoraat in parochie Maria Vlucht. De groep vindt het TOF om voor jullie op te treden. En de groep wil STOF tot nadenken bieden. De stukken zijn door de groep zelf geschreven vaak naar aanleiding van een goed gesprek over een verhaal uit De Bijbel. De centrale vraag in dat gesprek is: 'Wat betekent dat oude verhaal nu voor ons?' Het groepsproces vertaalt zich al vier jaar in een eigentijdse voorstelling o.l.v. regisseur Michel de Wal.



## Boer heeft volgens kardinaal 'slechte pers'

Kardinaal Eijk en hulpbisschop Hoogenboom brachten op 1 december een diaconaal werkbezoek aan de Twentse parochie Maria Vlucht. Zij werden vergezeld door Bernanda van den Hengel (diocesaan diaconaal werker), Trees Versteegen (teamleider van de Diocesane Kerkelijke Caritas Instelling) en pastoor Monninkhof. Ze bezochten een melkveehouder in Glane en parochiecentrum 'De Jacobsschelp' in Lonneker. Daar kregen ze via een soort 'diaconaal speeddaten' informatie van allerlei diaconale werkgroepen.

Het is voor boeren een moeilijke tijd. Op de dag van het diaconale bezoek maakte minister Schouten van Landbouw bekend dat er een fonds van 75 miljoen euro komt om bedrijfsovernames makkelijker te maken.

Het gesprek bij melkveehouder Damhuis werd gehouden in de kantine van de loopstal. Bij de koffie was er krentenwegge met daarop de tekst 'Noaberschap' (nabuurschap) – een term die in het gesprek meermalen terugkwam.

Ook kansen en uitdagingen voor de Kerk op het platteland kwamen aan bod. Kardinaal Eijk memoreerde dat het Aartsbisdom Utrecht van oudsher 'het boerenbisdom' wordt genoemd. Dat is het tot op zekere hoogte nog steeds, maar de verstedelijking neemt toe. "Het is voor de Kerk moeilijk om jongeren te bereiken, zeker op het platteland. De Kerk staat niet meer in het centrum van het leven."

Er wordt veel diaconaal werk verzet in deze Twentse parochie, zo bleek tijdens de korte gesprekken. Berend Kok van de pastoraatsgroep Lonneker vertelde over de enorme hongerdoek die een aantal jaren terug is gemaakt. Daaruit kwam de werkgroep breien voort, die wekelijks



bijeen komt en kinderkleertjes maar ook winterkleding maakt.

Kardinaal Eijk, mgr. Hoogenboom en pastoor Monninkhof hoorden ook over stichting Fajikunda. Deze steunt projecten in Gambia, waar gehandicapten kaarsen en schoenen maken. Dankzij dit werk en de bijbehorende inkomsten krijgen ze eigenwaarde en kunnen ze een menswaardig bestaan leiden. Verder vertelden de Lourdeswerkgroep, de bezoekgroep en de Parochiële Caritas Instelling (PCI) over hun werkzaamheden.

Kardinaal Eijk was onder de indruk: "Al die inzet en tijd is fantastisch, daarvoor zijn we u zeer dankbaar. Door de liefde van de diaconie in de praktijk een gezicht te geven, levert u een grote bijdrage aan het uitdragen van het Evangelie. Want we moeten niet alleen praten over liefde – de kern van het Evangelie – maar het ook doen."



## Zingen met de Vrijplaats Daglicht

Aangezien onze vieringen het laatste jaar steeds minder belangstelling van buitenaf trokken, gaan we daarmee stoppen. Toch willen we als kerngroep van de Vrijplaats Daglicht graag bij elkaar blijven komen om samen nieuwe liederen te zingen en daardoor geïnspireerd te worden.

Dat doen we in bijeenkomsten op donderdagavond. Plaats van samenkomst is de Sint-Janskerk. Vooralsnog hebben we de volgende bijeenkomsten gepland: 1 februari, 15 februari, 1 maart, 15 maart en 5 april, telkens van 19:30 tot 21 uur (anderhalf uur).

Per avond studeren we enkele liturgische liederen in en bespreken die ook. Zo mogelijk rond een bepaald thema. We kiezen hedendaagse liederen met een inhoud die past bij ons profiel. Lieder die waarin de christelijke traditie vrijmoedig en in nieuwe woorden en beelden doorklinkt, waarin ook ruimte is voor twijfel, vragen onzekerheid. Lieder die waarin we onszelf hopen te herkennen.

We zijn geen gesloten groep: iedereen is welkom. We zijn ook geen koor, dus er worden geen zangkunsten vereist. Als een lied te moeilijk blijkt, zullen we het niet zingen, maar luisteren we naar een opname (als die er is) of lezen en bespreken we samen alleen de tekst. Wie mee wil doen kan gewoon binnenlopen. Je kunt ook eerst contact opnemen via ons e-mailadres [vrijplaatsdaglicht@gmail.com](mailto:vrijplaatsdaglicht@gmail.com)



# rK aBc

In het RK-abc worden begrippen uit de katholieke traditie toegelicht. Ditmaal gaat het over het thema 'geld', naar aanleiding van de actie Kerkbalans.

## Missiebusje

Tienduizenden Nederlandse mannen en vrouwen trokken in de twintigste eeuw als missionarissen de wereld rond om het evangelie te verspreiden. Zij konden hun werk alleen doen dankzij het enthousiaste thuisfront. Het missiebusje – een blikje waarin mensen geld voor de missie konden doen – was daarvan wel het bekendste symbool. In bijna ieder katholiek huishouden en elke kerk was er een te vinden. Elke kloosterorde of congregatie had zijn eigen missiebusjes. Tegenwoordig doneren we via de bank aan organisaties als Memisa of Miva. De missiebusjes zijn inmiddels een geliefd verzamelobject. Op de website [historiebartholomeuspoeldijk.nl/missiebusjes](http://historiebartholomeuspoeldijk.nl/missiebusjes) is een fraaie collectie te zien.



## Gelofte van armoede

Wie het klooster in gaat legt drie geloftes af: die van zuiverheid, gehoorzaamheid en armoede. Ze zijn geïnspireerd op wat de Bijbel zegt over een aan God gewijd leven dat mensen vrijmaakt van zaken die hen gebonden houden, zoals bezit. Met de gelofte van armoede beloven de kloosterlingen geen geld voor zichzelf te houden, maar dit te delen met de gemeenschap waarvan ze deel uitmaken. Zo proberen ze Jezus na te volgen in zijn armoede. Een leven in soberheid helpt hen solidair te zijn met mensen die weinig of niets bezitten.




## Zacheüs de tollenaar

Zacheüs was een rijke tollenaar, klein van stuk, die in een vijgenboom klom om Jezus te kunnen zien toen die door de volle straten van Jericho trok. Uit de menigte mensen koos Jezus nou net Zacheüs uit: 'Kom uit die boom, ik wil graag je gast zijn!' Dit tot woede van de mensen die waren uitgelopen om de Messias te zien. Hoe kon hij nu het huis bezoeken van een joods man die geld inde voor de Romeinse bezetter? Maar Jezus was juist 'gekomen om te zoeken en te redden wat verloren was' (Lucas 19, 10). Zacheüs was vereerd met het bezoek van Jezus. Hij was zo onder de indruk dat hij besloot de helft van zijn bezit weg te geven aan de armen, en geld dat hij ten onrechte had geïnd in viervoud terug te geven.







*Tel het leven niet langer  
met de jaren,  
maar met de kleine vreugden  
van elke dag*



### Filmavond "Little Miss Sunshine"

Op vrijdagavond 23 januari 2018 organiseren de Dienst Geestelijke Verzorging van Mediant samen met de OGH een filmavond in het Helmertheater van Mediant, locatie Helmerzijde, Broekheurnering 1050, Enschede. Vertoond zal worden de film "Little Miss Sunshine".

De film gaat over de familie Hoover bestaande uit vader Richard (Greg Kinnear), een doorgedraaide motivatiecoach, Moeder Sheryl (Toni Collette), haar homoseksuele en suïcidale broer Frank, een dochter, een zoon die weigert te praten, en opa die vrijwel altijd onder invloed is van drank of drugs. Ze maken een roadtrip in een busje om de droom van hun zevenjarige dochter Olive te verwezenlijken. Dit levert de meest bizarre situaties op....

#### Programma:

19.30 uur Koffie/thee

20.00 uur Film

21.30 uur Napraten met een hapje en drankje

Iedereen is van harte welkom!

Deze thema-avond is georganiseerd door Anneke Kemper, Herma ter Stege en Bob Wijnbergen.

## Vanuit de Oecumenische Geloofsgemeenschap Helmerhoek

### Bezinningsweek Iona 27 april – 5 mei 2018

Wil je eens een keer heel iets anders beleven en jezelf weer opladen? Ga dan mee naar Iona. Van 27 april – 5 mei 2018 organiseert de dienst Geestelijke Verzorging van Mediant een bezinningsweek.

Iona is een eiland voor de westkust van Schotland, waarop dit klooster staat uit 563 n. Chr. Je verblijft in het klooster of in een nabijgelegen gebouw. Je draait een week mee in het ritme van het klooster samen met andere mensen vanuit de hele wereld.

In het klooster zit de Iona Community, een oecumenische (geloofs-)gemeenschap, bestaande uit vrijwilligers, die ons ontvangen (<https://iona.org.uk/>).

Het eiland is omgeven door de Atlantische oceaan. Er wonen ca. 100 mensen, er is geen dokter en één pub.

De natuur is overweldigend en je proeft de Keltische cultuur en spiritualiteit.

Er kunnen maximaal 15 personen mee. De kosten bedragen ongeveer € 800 – € 900 (inclusief reis- en verblijfskosten). Medefinanciering is mogelijk.

Voor informatie neem contact op met Bob Wijnbergen (tel. 053 4755536 of 06 42390733 of mail [ba.wijnbergen@mediant.nl](mailto:ba.wijnbergen@mediant.nl)).



## Zangzaterdag Ontmoetingskerk Enschede

### Zangen van zoeken en zien

### 27 januari 2018

Op deze zangzaterdag worden liederen gepresenteerd en gezongen uit de oecumenische bundel Zangen van zoeken en zien, die in 2015 is verschenen. De bundel bevat ca. 750 moderne kerkliederen voor parochies, gemeenten en andere gemeenschappen die op een vernieuwende, niet-traditionele manier liturgie willen vieren. Liedereren waarin op een creatieve en vrijmoedige manier wordt omgegaan met Bijbel en geloofstraditie. In een eigentijdse geloofstaal en beeldspraak. Uitnodigend en verbindend. Oude en nieuwe klanken.

Veel van deze liederen zijn geschreven door tekstdichters en componisten uit Noord- en Oost-Nederland. Uit deze liederen is voor deze dag een keus gemaakt. We zingen composities van Chris van Bruggen, Anneke van der Heide, Chris Fictoor en Peter Rippen op teksten van Marijke de Bruijne, Henk Jongerius, Michaël Steehouder en Herman Verbeek.

De zangzaterdag is bedoeld voor koorzangers, voorgangers en vrijwilligers in de liturgie en voor iedereen die graag nieuwe liederen zingt. De liederen worden ter plaatse ingestudeerd. Eenstemmig en meerstemmig.

De dag wordt besloten met een vesperviering waarin enkele van de ingestudeerde liederen worden gezongen. Ds. Jaco Zuurmond van de Ontmoetingskerk zal daarin voorgaan.

Ook wie niet aan de zangzaterdag deelneemt, is bij deze vesper van harte welkom.

**Adres: Varviksingel 139, Enschede**  
**Tijd: 10.00 - 16.00 uur (inloop met koffie vanaf 9:30 uur)**

Aanvang Vesper: 15:30 uur

Bijdrage: € 10,- per persoon, inclusief zangpartijen en koffie/thee/frisdrank (Vesper gratis).

Voor de lunch neemt u zelf broodjes mee.

**Aanmelding vooraf wordt op prijs gesteld in verband met de planning.**

E-mail (ook voor verdere informatie): [zangzaterdag@gmail.com](mailto:zangzaterdag@gmail.com)



## Pelgrim

parochieblad voor R.K. Enschede  
redactie@katholiekenschede.nl

### Redactieleden


Conny Oostdam  
Ine Reuver  
Lidiana Wissink  
Annelies Tenbergen

### Kopijdatum nr. 2 - 2018

woensdag 24 januari  
Lengte van artikelen max. 400  
woorden

### Verschijningsdatum

donderdag 15 februari 2018



**Ziek? Of gaat u  
verhuizen?**  
Laat het even weten aan  
het Parochieel  
Dienstencentrum  
(zie pagina 3)

### Bestuur R.K. Parochie St. Jacobus de Meerdere

Pastoor A. Monninkhof  
André Amelink, (bouw) tech-  
nische zaken  
Carina Adduci, secretaris

### De Maristen

Hogelandsingel 41,  
7512 GB Enschede. Tel. 435 20 41

### Citypastoraat

Voor hulpvragen via telefoon: 4306190  
Openingsuren zijn: maandagmiddag t/m zaterdagmiddag 13-17 uur.  
En dinsdag- en donderdagmorgen 10.00 - 12.30 uur.  
Langestraat 51, 7511 HB Enschede. [www.citypastoraatenschede.nl](http://www.citypastoraatenschede.nl)

### Huis van verhalen – voorheen Pastoraat na Ramp. Secretariaat:

Roomweg 165c, 7523 BM Enschede. Tel. 053 - 431 62 88  
[www.huisvanverhalenenschede.nl](http://www.huisvanverhalenenschede.nl)

### Oecumenische geloofsgemeenschap Helmerhoek

Helmerzijde, Broekheurnerring 1050. Website: [www.ogh-enschede.nl](http://www.ogh-enschede.nl)  
Mevr. A. Kemper, tel. 053 - 4755 755

### De Wonne

Noorderhagen 25, 7511 EK Enschede Tel. 431 87 87

### Sensor telefonische hulpdienst

Het 'luisterend oor voor de mens in nood en ouderen'  
is 24 uur per dag en 7 dagen per week bereikbaar. Tel. 0900 - 0767.  
[www.sensor.nl/oostnederland](http://www.sensor.nl/oostnederland)

De **PCI Enschede (Parochiële Caritas Instelling)** van de parochie staat van oudsher voor individuele hulpverlening aan mensen in acute nood. Dat betekent dat de PCI financiële hulp geeft of doorverwijst naar andere instanties. Wanneer u deze individuele hulpverlening wenst, of iemand kent die acute hulp nodig heeft, dan kunt u contact opnemen via de mail.

De PCI kent ook de Telefonische Hulpdienst, een samenwerkingsverband met de Protestantse Diaconie Enschede. Mensen die tijdelijk in een moeilijke situatie verkeren kunnen bellen op werkdagen van 18.00 tot 21.00 uur. Een vrijwilliger staat hen dan te woord.

De PCI is voor haar werk afhankelijk van collectes en giften; hiervoor wordt tijdens de kerkvieringen van Pasen en Kerstmis gecollecteerd.

Daarnaast zijn giften natuurlijk van harte welkom. Giften zijn fiscaal aftrekbaar want de PCI heeft de ANBI-status. Bij de aangifte is de vermelding 'RK PCI St. Jacobus de Meerdere Enschede' daarvoor voldoende.

emailadres [caritas@katholiekenschede.nl](mailto:caritas@katholiekenschede.nl).

Telefonische Hulpdienst PCI 06 38 76 50 54

bankrekening PCI NL 45 ABNA 0592332675 t.n.v. PCI Caritas Enschede.



"Liefdevol afscheid nemen"



Caroline Zorg voor uitvaart, een kleine, onafhankelijke uitvaartonderneming met een persoonlijke en eigentijdse benadering. Afscheid nemen zoals u het in gedachten heeft. In uw tempo en op uw wijze in vorm en kleur. Vernieuwend of traditioneel, met vrouwelijk oog voor details en kinderen. Van A tot Z loop ik in een emotionele periode met u mee, om u te begeleiden, zorgen uit handen te nemen en gezamenlijk uw vingerafdruk te leggen rondom de uitvaart. Met voor u de zekerheid dat alles tot in de puntjes verzorgd zal zijn.

Hauksbergerstraat 860  
7545 PG Enschede

06 41 465 590

053 434 46 89  
info@carolineuitvaart.nl

Oral De Wit Ouders



[www.caroline-uitvaart.nl](http://www.caroline-uitvaart.nl)

**HEMMERS**

WOLFF & DEERIX

De Heurne 79  
7511 GS Enschede  
053 - 431 59 36  
[www.hemmers.nu](http://www.hemmers.nu)



Korte Hengelosestraat 27  
7511 JA Enschede  
053-4305296

hier had ook uw  
advertentie  
kunnen staan

mail voor info naar:  
redactie@  
katholiekenschede.nl



Alle informatie over de  
scholen vindt u op

[www.koe-enschede.nl](http://www.koe-enschede.nl)



Onderhoudsarme  
gevelbekleding  
voor woningen  
en bedrijven

Het Lentfert 41  
7547 SN Enschede  
Tel.: 053 433 58 44  
Fax: 053 436 07 34  
Email: info@renokap.nl

[www.rnokap.nl](http://www.rnokap.nl)



De Specialist in fullcolour  
↳ Sterk in digitaal en offset ◀

Verhaag Drukkerij BV

Bezoekadres  
Zutphenstraat 6a  
7575 EJ Oldenzaal

Tel. 0541 53 10 01  
Fax.0541 53 11 38  
Email: info@verhaag.nl



## Leidekkersbedrijf D. Koenders

Gespecialiseerd in restauratie en renovatie. Alles onder garantie. VCA gecertificeerd.

### Natuurleien Torenwerk Leipannen Lood-, Zink- en Koperwerk

Nijverheidsweg 3, Neede Tel. (0545) 29 22 17 Fax (0545) 29 22 19  
www.leidekkersbedrijf-koenders.nl  
leidekkersbedrijf-koenders@planet.nl

Voor al uw glas-, schilder-  
en behangwerk  
groot of klein moet u bij



**Mellink Schilders**

zijn.  
Ribbeltsweg 39  
T 435 07 79 - F 435 18 24



Alphons Ariens  
priester  
tegen onrecht  
voor een  
sociale kerk

Het Ariënscomité steunen?  
Dat kan! ANBI status  
Stichting Het Ariëns-Comité  
NL67RABO00118041738  
www.arienscomite.nl

## Hier kan uw advertentie staan...

Neem contact op met de redactie of het  
parochieel dienstencentrum voor meer info  
zie pag. 3 of pag. 28 voor contactgegevens

### Kunstgalerie Christina

Verkoop van schilderijen,  
kunst en tevens verhuur  
van moderne schilderijen.  
Wij verkopen ook religieuze  
artikelen zoals beelden,  
rozenkransen, kinderbijbels,  
enz.

**Kuipersdijk 100, 7512 CK  
Enschede  
Tel. 53 - 4313888**

## siers

AANNEMERSBEDRIJF

NIEUWBOUW  
VERBOUW  
RENOVATIE  
ONDERHOUD

OLIESLAGWEG 106, 7521 JG ENSCHEDE  
TEL: (053) 432 30 34, FAX (053) 432 68 79  
WWW.SIERS.NL



Voor een uitvaart in vertrouwde handen



**Bert van der Heide**

UITVAARTZORG

Voor een persoonlijk en  
waardevol afscheid.



Bij elke uitvaartverzekering

06 - 81 02 60 62 | [www.bertvanderheide.nl](http://www.bertvanderheide.nl)



**Mieke Greveling**  
uitvaartbegeleiding

*Persoonlijke aandacht vanuit het hart*

06 - 83 56 08 22  
[info@miekegreveling.nl](mailto:info@miekegreveling.nl)

*Verzekerd of niet,  
u kunt altijd bij mij terecht.*

- Kleinschalige onderneming voor een mooi, persoonlijk afscheid
- Professioneel, betrokken, creatief en oog voor detail
- Uw wens vooraf kosteloos vastgelegd
- Speciale aandacht voor kinderen

Lid van het keurmerk  
Persoonlijke Uitvaart



[www.miekegreveling.nl](http://www.miekegreveling.nl)

# Vredenhof.

## In dienst van het leven.

Bel (053) 431 23 89 of kijk op [www.vredenhof.nl](http://www.vredenhof.nl)

*Herman Achterhuis, Yvonne te Vaanholt, Johan Vrugteveen, Pedro Swier, Ron de Leeuw*

**Vredenhof**  
uitvaartverzorging





# INKEER



# KIK

Op een stille woensdag zit Kikker op zijn wijwaterbakje en leest een boek. Rustig en ingekeerd. Maar de stilte duurt niet lang. Want daar komen de muizen de kerk binnen, voetballend met een grijs balletje. Het balletje rolt wiebelig van de een naar de ander. 'Kijk', roepen twee muizen, 'dit is het doel', en ze duwen een lege doos van kerkboekjes op zijn kant. 'Wil jij op doel staan Kikker?' roepen ze. Met een glimlach legt Kikker zijn boek aan de kant en springt op de grond. Lezen is leuk, maar voetbal ook. Het doel is precies goed voor Kikker. Hij kan in een sprong bij alle hoeken komen. De muizen zijn zo druk met de opstelling van de ploeg, dat ze niet zien dat hun voetbal zelf begint te bewegen. Kikker ziet het wel. De voetbal wordt platter van vorm.

Hij krijgt een snuitje en twee oogjes, en pootjes. En hij loopt op het doel af. Wat moet Kikker doen? Tegenhouden? Terugduwen? Nee. 'Welkom, egeltje', zegt Kikker. En egeltje kruipt in het verste hoekje van de doos. Daar rolt het zich van schrik weer op tot een bol. 'Jullie hebben gescoord!' roept Kikker. 'Wat?' roepen de muizen en ze vinden Kikker een waardeloze keeper. En dan krijgen ze ruzie over wie er nu eigenlijk 1-0 voorstaat. En het egeltje? Dat zat nog heel lang ingekeerd in de doos. Want pas als je bijgekomen bent, kun je weer op weg gaan.



## Op weg naar Pasen

Pasen is een bijzonder feest, want Jezus, die werkelijk dood is geweest is werkelijk levend. Hoe dat kan? Daar snappen wij mensen het fijne niet van. Hij werd gekruisigd, heel onterecht, en door vrienden in een graf gelegd.

Op de derde dag bleek het graf verlaten, en zeiden twee engelen die daar zaten: 'Zoek Hem niet hier. Hij is opgestaan.' Dit nieuws is daarna door de wereld gegaan. Ook al kan niemand het wonder verklaren, we mogen het diep in ons hart bewaren.



## Puzzel

In de tijd voor Pasen denken mensen na over hun leven. Dat noemen we inkeer. Hier zie je woorden die daarmee te maken hebben. Maar in elk woord ontbreekt een letter. Vul jij die in? De plaatjes helpen je: wat is de eerste letter van wat je ziet? Als je de letters hebt ingevuld, lees je van boven naar beneden nog een woord dat met inkeer te maken heeft!

geduld  
gust  
gedheid  
geduld  
acht

Teksten: Marijet de Jong  
Tekeningen: Marcel Junnéns